

Wiadomości

Środa, 19 sierpnia 2009

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA 2009 W GMINIE OCHOTNICA DOLNA

**EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA 2009
w GMINIE OCHOTNICA DOLNA**

PUNKT OPORU „WIETRZNICA” 1939

patronat Wójt Gminy Ochotnica Dolna

**Tylmanowa - Rzeka
12-13 września 2009 r.**

Organizatorzy

Gmina Ochotnica Dolna

Sołectwo Tylmanowa

Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Nowym Targu

Szczegółowy program:

12 września 2009 r.

- Godz. 11.00 Otwarcie Europejskich Dni Dziedzictwa
- Godz. 11.30 Pierwsze zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 12.30 Inscenizacja łączności za pośrednictwem gołębia
- Godz. 13.00 Drugie zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 14.30 Trzecie zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 16.00 Inscenizacja walk o PO „Wietrznica” - polna widokowa
- Godz. 17.00 Zakończenie pierwszego dnia
- Godz. 19.00 Wykład D. Golika i R. Kowalskiego, Walki w Dolnie Dunajca we wrześniu 1939 r., połączony z prezentacją multimedialną.

13 września 2009 r.

- Godz. 10.00 Pierwsze zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 11.00 Drugie zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 12.30 Eksperyment z gołębiem pocztowym
- Godz. 14.30 Trzecie zwiedzanie PO „Wietrznica”
- Godz. 16.00 Inscenizacja potyczki partyzantów
- Godz. 17.00 Podsumowanie i zakończenie imprezy

Udział Grup Rekonstrukcyjnych w wydarzeniu:

GRH „Podhale w ogniu” - sekcja wrzesień 39 (diorama i obsada pozycji)

1 oficer + 5 żołnierzy (rkm wz. 28, rower, gołębnik)

- sekcja partyzancka (diorama)

1 oficer + 8 żołnierzy (mg 42, rkm., kociołek, obóz)

GRH Batalion ON „Oświęcim” - 1 oficer + 2 żołnierzy (rkm wz. 28)

SRH „Wrzesień 39” - 2 żołnierzy (karabin ppanc. Ur)

GRH 17. Inf. Dyw.- 1 oficer + 15 żołnierzy (mg 34, 2 moździerze)

KVH „Orava” - 1 oficer + 4 żołnierzy (rkm ZB vz. 34)

UDOSTĘPNIANIE PO „WIETRZNICA”

W ramach udostępnienia PO „Wietrznicza” dla turystów i przybyłych gości, organizatorzy przewidzieli dwa warianty: pierwszy dla początkujących turystów i młodzieży (czas przejścia ok. 45 min.) oraz drugi - dla doświadczonych i zainteresowanych zwiedzaniem całej PO „Wietrznicza” - czas przejścia tego wariantu ok. 1.30.

- **Pierwszy wariant** przeznaczony dla dzieci, młodzieży oraz osób, dla których warunki wędrowki po górach będą męczące. W ramach trasy będzie możliwość obejrzenia zachowanych rowów strzeleckich, wnęk strzeleckich, stanowisk dla ciężkiego karabinu maszynowego, ręcznego karabinu maszynowego, wykop pod fundament schronu bojowego. W kilku miejscach odtworzone zostaną stanowiska, które obsadzą członkowie Grup Rekonstrukcyjnych. Będzie można zatem obejrzeć stanowisko ckm wz.30 i wz.08, rkm wz. 36, zapoznać się z uzbrojeniem i wyposażeniem polskich żołnierzy, walczących w tym rejonie we wrześniu 1939 r. Trasa kończyć się będzie na polanie widokowej, z której rozpościera się wspaniała panorama na całe pole bitwy, Gorce, Beskid Sądecki, Wzgórze Bastę, drogę Ochotnica - Tylmanowa. Na polanie zostanie także zrekonstruowany obóz partyzancki, gdzie będzie możliwość zapoznania się z życiem codziennym [leśnych ludzi], obejrzeć sprzęt i wyposażenie partyzantów z Armii Krajowej.

- **Drugi wariant** przeznaczony dla najbardziej zainteresowanych. Przebiegał będzie po trasie pierwszej, a następnie wiódł do dalszych zlokalizowanych znacznie wyżej stanowisk bojowych. Turyści, którzy zechcą kontynuować zwiedzanie, będą mieli okazję zobaczyć m.in.

wykopy pod tradytor artyleryjski, schron bojowy, stanowisko armaty polowej oraz świetnie zachowane punkty ogniowe, wnęki strzeleckie i rowy dobiegowe. Przejście całej trasy zajmie ok. 1.30 godz.

- **Przewiduje się także indywidualne zwiedzanie**, bowiem przygotowane zostaną odpowiednie oznaczenia, kierujące do najważniejszych fragmentów PO „Wietrznica”, w tym przede wszystkim zrekonstruowanych stanowisk bojowych oraz Polany Widokowej.

Inscenizacje historyczne:

- **Eksperyment** - rekonstrukcja przesłania meldunku przez wysuniętą placówkę do dowództwa PO „Wietrznica” za pośrednictwem gołębia pocztowego. Początek rekonstrukcji na Przeł. Knurowskiej ok. godz. 12.00 - zakończenie w pobliżu Centrum Organizacyjnego.

- **Rekonstrukcja** obozu 1 pułku strzelców podhalańskich Armii Krajowej - polana widokowa.

- **Inscenizacja walk w rejonie PO „Wietrznica”.**

Miejsce rekonstrukcji polana widokowa w pobliżu obozu partyzanckiego.

Przedmiotem rekonstrukcji będzie natarcie oddziałów niemieckich i słowacki, ostrzał polskich umocnień z moździerzy a następnie obejście pozycji i w konsekwencji wycofanie się obrońców.

- **Inscenizacja walk w rejonie rejonie Tylmanowej**

Miejsce rekonstrukcji polana widokowa w pobliżu obozu partyzanckiego.

Przedmiotem rekonstrukcji będzie potyczka Oddziału partyzanckiego Armii Krajowej z niemiecką kolumną i rozbicie punktu drogowego

RYS HISTORYCZNY

Punkt Oporu „Wietrznica” 1939

Punkt Oporu „Wietrznica” znajduje się w miejscowości Tylmanowa - Rzeka na terenie Gminy Ochotnica Dolna, ok. 10 km na północ od Krościenka nad Dunajcem. Stanowi on jeden z najlepiej zachowanych kompleksów polskich fortyfikacji polowych z Wojny Obronnej 1939 r. w południowej Małopolsce.

Umocnienia wzniesione w sierpniu 1939 r. przez żołnierzy z Batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza „Żytyń”, stanowią fragment większego założenia fortyfikacyjnego, które miało bronić dolinę Dunajca przed spodziewanym atakiem niemieckim od strony Słowacji. W jego skład wchodziły także: Punkt Oporu „Kłodne” oraz Punkt Oporu „Korytnica”. Ich plany opracowano na przełomie czerwca i lipca 1939 r. pod kierunkiem płk. dypl. Mariana Porwita. Przewidywano w tym rejonie budowę stałych żelbetonowych schronów bojowych włącznie z tradytorami artyleryjskimi. Niestety, zabrakło czasu na ich zbudowanie. Wykonano jedynie kilka wykopów fundamentowych, które włączono do rozległego systemu okopów. Obiekty znajdowały się w pasie działań utworzonej 10 lipca 1939 r. Armii „Karpaty”.

Po niemieckiej i słowackiej agresji na Polskę całość umocnień obsadzili żołnierze Oddziału Wydzielonego kpt. Romana Wróblewskiego, w skład którego wchodziły pododdziały z Batalionu KOP „Żytyń” oraz Batalionu Obrony Narodowej „Limanova”.

Walki w tym rejonie rozpoczęły się już w pierwszych dniach września 1939 r. Od 2 do 3 września pozycji PO „Kłodne” broniła 3 kompania Batalionu KOP „Żytyń” pod dowództwem

ppor. Tadeusza Piotrowskiego. Polscy żołnierze walczyli tutaj z dziesięciokrotnie liczniejszy przeciwnikiem - niemiecką 2 Dywizją Górską i słowacka 1 Dywizją Piechoty ze składu XVIII Korpus Armijnego.

Na wieść o przenikaniu przez Przełęcz Knurowską jednostek słowackich, obrońcy opuścili Kłodne, wysadzili skalisty stok Basty i obsadzili Punkt Oporu „Wietrznica”. Obrona została wzmocniona 2 kompanią ON „Limanowa” pod dow. ppor. rezerwy Stanisława Zięby. Ponadto, jako wsparcie sprowadzona została także 2 kompania Batalionu KOP „Żytyń” por. Jerzego Grudnickiego i kompania karabinów maszynowych por. Januarego Wigury. Oddział dysponował stosunkowo silnym uzbrojeniem, w tym bronią przeciwpancerną i jedną armatą polową. Polacy przez ponad 24 godziny stawiali zacięty opór wojskom niemieckim i słowackim, zadając im znaczne straty. Po zaciętej walce w obawie przed okrążeniem, obrońcy Wietrznicy, opuścili nie zdobyte stanowiska i wycofali się w nocy z 4 na 5 września górami, w kierunku Nowego Sącza.

Na położoną nad Dunajcem pozycję składają się liczące kilkaset metrów długości rozbudowane rowy strzeleckie z doskonale zachowanymi stanowiskami dla ręcznych i ciężkich karabinów maszynowych. Ponadto rozpoznawalne są wciąż pozycje dla armaty przeciwpancernej, armaty polowej oraz wykopy fundamentowe pod schrony żelbetonowe. Z pozycji obronnych rozpościera się wspaniały widok na Dolinę Dunajca, Beskid Sądecki oraz Gorce.

